

ENFEKSİYON KONTROL HEMŞİRELERİNİN EĞİTİMİNE VE SERTİFİKALANDIRILMASINA DAİR TEBLİĞ

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Tebliğin amacı; yataklı tedavi kurumlarında görev yapacak enfeksiyon kontrol hemşirelerinin eğitimi ve sertifikalandırılması ile bu personele eğitim verecek olan eğitim merkezlerinin tespitine ve taşınması gereken niteliklere ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Tebliğ; enfeksiyon kontrol hemşireliği eğitimi verecek eğitim merkezlerinin eğitim faaliyetlerini, eğitim verecek kişileri ve bu merkezlerde eğitim verilecek enfeksiyon kontrol hemşirelerini kapsar.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Tebliğ; 7/5/1987 tarihli ve 3359 sayılı Sağlık Hizmetleri Temel Kanununun 9 uncu maddesinin (c) bendine, 13/12/1983 tarihli ve 181 sayılı Sağlık Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Karamamenin 43 üncü maddesine ve 11/8/2005 tarihli ve 25903 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Yataklı Tedavi Kurumları Enfeksiyon Kontrol Yönetmeliğinin 16 ncı maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Tebliğde geçen;

- a) Bakanlık: Sağlık Bakanlığını,
 - b) Eğitim Koordinatörü: Eğitim merkezlerinin bulunduğu illerdeki hemşirelik hizmetleri hizmet içi eğitim il koordinatörlerini,
 - c) Eğitim Merkezi: Bakanlık tarafından enfeksiyon kontrol hemşireliği eğitimi vermek üzere yetkilendirilmiş olan yataklı tedavi kurumlarını,
 - ç) Eğitim Programı: Eğitim merkezlerinde uygulanacak teorik ve pratik eğitim programını,
 - d) Eğitim Sorumlusu: Eğitim merkezlerinde verilecek eğitimle ilgili her konuda sorumlu olan hastane enfeksiyon kontrol hekimini,
 - e) Eğitimi: Eğitim merkezlerinde eğitim programında görev alacak öğretim elemanı, doktor, uzman veya hemşireyi,
 - f) İl Sınav Komisyonu: Kurulunun belirleyeceği bir üye veya uzman, eğitim koordinatörü, eğitim sorumluları ve il sağlık müdür yardımcısından oluşan komisyonu,
 - g) Kursiyer: Eğitim merkezlerinde enfeksiyon kontrol hemşireliği eğitimi verilecek olan hemşireyi,
 - ğ) Kurul: (**Değişik: R.G.12/12/2007-26728**) Bakanlık Makamının 16/5/2007 tarihli 7716 sayılı Oluru ile yürürlüğe giren "Hastane Enfeksiyonları Bilimsel Danışma Kurulunun Teşkili, Görevleri ile Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönerge"nin 5 inci maddesi uyarınca belirlenecek "Hastane Enfeksiyonları Bilimsel Danışma Kurulu"nu
 - h) Müdürlük: İl sağlık müdürlüklerini,
 - ı) Sertifika: Eğitim programı sonucunda yapılacak sınavda başarılı olan kursiyerlere verilen belgeyi,
 - i) Yataklı Tedavi Kurumu: Yönetmelik kapsamında olan tüm yataklı tedavi kurumlarını,
 - j) Yönetmelik: 11/8/2005 tarihli ve 25903 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Yataklı Tedavi Kurumları Enfeksiyon Kontrol Yönetmeliğini,
- ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Eğitim Merkezlerinin, Eğitimcilerin ve Kursiyerlerin Nitelikleri

Eğitim merkezlerinin nitelikleri

MADDE 5 – (1) Eğitim merkezi yetkisi, özel dal hastaneleri hariç en az 300 fiili yatak kapasitesi olan üniversitelere ait hastaneler ile eğitim ve araştırma hastanelerine verilebilir. Kursun teorik eğitimlerinde üniversitelerin tıp fakülteleri, hemşirelik yüksek okulları ve sağlık yüksek okulları ile işbirliği yapılabilir. Eğitim merkezi olarak yetkilendirilecek kurumlarda:

- a) En az bir yıldır enfeksiyon kontrol hemşiresi tarafından aktif prospektif hastane enfeksiyonları süreyansı yapıyor olması,
- b) En az bir yıldır yoğun bakım ünitelerinde hastaya dayalı ve invaziv araç ilişkili hastane enfeksiyonları süreyansı yapıyor olması,
- c) En az bir yıldır hastane enfeksiyonu süreyansı verilerinin bilgisayar ortamında kayıt altına alınıyor olması,
- ç) Her 250 yatak için tam gün görev yapan ve ek görevi bulunmayan, hemşirelikte en az lisans mezunu bir enfeksiyon kontrol hemşiresi bulunması,
- d) (**Değişik: RG-21/12/2006-26383**) Hastane enfeksiyonları ve epidemiyolojisi konusunda tercihen ulusal veya uluslararası sertifikaya sahip bir enfeksiyon kontrol hekiminin bulunması
- e) Eğitimi sayısının en az beş olması ve bu eğitimcilerden en az birinin bir enfeksiyon kontrol hekimisi olması zorunludur.

Eğitim merkezlerinin belirlenmesi

MADDE 6 – (1) Yetkili eğitim merkezi, 5 inci maddede belirtilen niteliklere sahip olduğunu son bir yıla ait çalışma raporları ile belgelendirerek, yetkili eğitim merkezi olmayı talep eden merkezler arasından, Kurul tarafından belirlenen kriterler çerçevesinde Bakanlıkça belirlenir ve enfeksiyon kontrol hemşireliği eğitimi vermek üzere yetkilendirilir.

Eğitim merkezlerinin denetimi

MADDE 7 – (1) Başvuruda bulunan eğitim merkezleri gerek gördüğü takdirde eğitim öncesinde, bilgilendirilmek suretiyle; fiziki koşullar, eğitim merkezlerinin ve eğitimcilerin nitelikleri, eğitim programı gibi konularda Yönetmeliğe ve bu Tebliğe uygunluk yönünden yerinde değerlendirilir.

- a) Denetim bir sağlık müdür yardımcısı ve Kurul üyelerinden biriyle veya Kurul tarafından görevlendirilen bir uzmanla yapılır.
- b) Yapılan denetimlerin sonuçları bir rapor halinde Bakanlığa sunulur. Tespit edilen eksiklikler ve usulsüzlükler varsa, giderilmesi hususu eğitim merkezlerinin bağlı bulunduğu kuruma yazılı olarak bildirilir. Eksiklikler ve usulsüzlüklerin üç ay içerisinde giderilmemesi halinde ilgili eğitim merkezinin bu yetkisi Bakanlıkça iptal edilir.

Eğitimcilerin nitelikleri

MADDE 8 – (1) Eğitimciler aşağıda belirtilen nitelikleri haiz olmalıdır:

- a) Teorik eğitim programında eğitim verecek olan eğitimcilerin;
- 1) Hekimlerin Tıpta Uzmanlık Tüzüğü’ne göre uzman veya ilgili alanda doktora yapmış olması,
- 2) En az lisans düzeyinde eğitim almış enfeksiyon kontrol hemşire unvanını haiz olması,
- 3) Üniversitelerin hemşirelik yüksek okulları ya da sağlık yüksek okullarının öğretim elemanlarından oluşması gerekmektedir.
- b) Pratik eğitimlerde görev alacak hekimlerin, enfeksiyon kontrol hekimisi olması ve en az bir yıldır bu görevi yürütüyor olması; hemşireler ve diğer personelin ise ilgili konuda en az bir yıldır enfeksiyon kontrolünde görev yapıyor olması gereklidir.

Kursiyerlerin nitelikleri

MADDE 9 – (1) Enfeksiyon kontrol hemşireliği sertifika programına lisans mezunlarına öncelik verilmek üzere; bilgisayar kullanmayı bilen, meslekte en az üç yıl hizmeti bulunan, enfeksiyon kontrol hemşiresi olarak görev yapacakları kurumları tarafından belgelendirilen hemşireler katılabilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Eğitim Programına İlişkin Genel Esaslar ve Eğitim Programı

Eğitim programına ilişkin genel esaslar

MADDE 10 – (1) Eğitim programı, teorik ve pratik eğitim programı olmak üzere iki kısımda yürütülür. Sertifikalandırılmaya esas eğitim programının süresi toplam dört haftadır. Bu sürenin bir haftası teorik (37 saat), üç haftası pratik (90 saat) eğitim olarak uygulanır.

(2) Her eğitim merkezi, bir eğitim döneminde en fazla o merkezdeki enfeksiyon kontrol hemşiresi sayısının iki katı kadar kursiyere eğitim verebilir.

(3) Her eğitim merkezi her yıl kasım ayının sonuna kadar, bir sonraki yıl için her eğitim döneminde kabul edeceği kursiyer sayısını yazılı olarak Bakanlığa bildirir.

Eğitim programının kapsamı

MADDE 11 – (1) Eğitim programı, Ek-1’de yer alan teorik ve pratik konuları kapsar. Kurul tıbbi gelişmelere paralel olarak teorik ve pratik konulara yeni konular ilave edebilir. Yapılan değişiklikler ayrıca yayımlanır.

Eğitim programına başvuru ve kursiyerliğe kabul edileme

MADDE 12 – (1) 9 uncu maddede belirtilen nitelikleri taşıyan hemşireler görev yaptıkları kurumlar aracılığıyla Enfeksiyon Kontrol Hemşireliği Sertifika Programına müracaat ederler. Başvuru dilekçeleri ve kurumlarının uygunluk yazıları Bakanlıkça değerlendirilir ve talebin uygun bulunması halinde kursiyer kursa

başlatılır.

(2) (Değişik: RG-21/12/2006-26383) Eğitime katılacak kursiyer kontenjanının % 65'i Bakanlık, % 25'i üniversite ve % 10'u diğer hastanelerde çalışan hemşirelere ayrılacaktır. Bakanlık mevcut ihtiyaçlar ve başvurulara göre gerekli durumlarda Kurul görüşünü alarak bu bağlamda değişiklik yapabilir.

Eğitim programına devam zorunluluğu

MADDE 13 – (Değişik:RG-17/7/2008-26939)

(1) Eğitim merkezinde eğitim gören kursiyerlerin, teorik ve pratik eğitim süresince %90 devam zorunluluğu bulunmaktadır, iki günden fazla devamsızlık yapan kursiyerlere sınav hakkı tanınmaz.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Sınav ve Değerlendirme Usul ve Esasları

Sınav sorularının hazırlanması

MADDE 14 – (1) (Değişik fıkra:R.G.:12/12/2007-26728) Bu eğitim sonunda yapılacak sınavlarda sorulacak sorular, Kurul tarafından Ek-1'de belirtilen konuları kapsayacak şekilde en az 50 adet hazırlanır. Sınavlar, yılda iki defa Bakanlığın bildireceği gün, saat ve merkez(ler)de yapılır. Kursiyerler eğitimi takip eden altı ay içerisinde yapılacak ilk sınava girmekle yükümlüdürler.

Sınavlar

MADDE 15 – (1) Sınavlar; çoktan seçmeli şekilde yapılır.

a) Sınavlar, duyurulan yer, gün ve saatte başlar.

b) İl sınav komisyonu soruları Bakanlıktan kapalı olarak teslim alır, sınav başlangıcında adayların önünde açar ve soru kağıtlarını dağıtır.

c) Sınav sorularının dağıtımını, salon başkanı tarafından yoklama yapıp sınava katılmayanların tutanakla tespit edilmesinden ve sınav kurallarının açıklanmasından sonra yapılır.

d) Sınav sonunda; sınavın başlayışını, devamını ve bitimini, kullanılan kağıtların ve sınava giren adayların sayısını gösteren bir tutanak düzenlenir. Bu tutanaklar salon başkanı ve en az iki gözetmen tarafından imzalanır.

Sınavları geçersiz sayılacaklar

MADDE 16 – (1) Adaylar aşağıdaki durumlarda sınavlarda başarısız sayılırlar ve bir tutanak düzenlenerek haklarında gereken idari işlem yapılır.

a) Kopya girişiminde bulunanlar veya kopya çekenler, kopya verenler,

b) Sınav disiplinine aykırı davranışlarda bulunanlar,

c) Kendi yerine başkasını sınava sokanlar.

Sınavların iptalini gerektiren haller

MADDE 17 – (1) Aşağıda belirtilen hallerde sınavlar Bakanlıkça iptal edilir ve haklarında idari işlem yapılır.

a) Sınav sorularının çalınmış olduğunun tespiti,

b) Soru zarflarının sınav zamanından önce açıldığının tespiti,

c) Soruların yetkili olmayan kişilerce sınavlardan önce görülmüş olması.

Kursiyerlerin değerlendirilmesi

MADDE 18 – (1) Sınavla ilgili tüm belgeler il sınav komisyonu tarafından toplanarak, gizlilik ilkesine uygun bir şekilde en geç bir sonraki iş günü içerisinde Bakanlığa iletilir. Sınav sonuçları Bakanlığın ilgili biriminde merkezi olarak değerlendirilir. Eğitim programına katılan kursiyerlerin başarılı sayılarak sertifikalandırılması için kurs bitiminde yapılacak sınav sonucunda 100 üzerinden en az 75 puan alınması gereklidir. Sınavla ilgili itirazlar Bakanlıkça değerlendirilir, gerekli hallerde Kurul görüşü istenebilir.

Sınav sonuçlarının bildirilmesi

MADDE 19 – (1) Sınav sonuçları sınavların yapıldığı günü takiben iki hafta içinde ilan edilir.

Yazılı sınavlara itiraz

MADDE 20 – (1) Kursiyerler yazılı sınav sonuçlarına itiraz edebilirler. İtirazlar sınav sonuçlarının Bakanlıkça ilan edilmesinden başlayarak 15 gün içinde dilekçe ile Bakanlığa yapılır. Bakanlık yapılan başvurulara 15 gün içinde cevap vermek zorundadır.

Sertifıkalandırma

MADDE 21 – (1) (Değişik:RG-17/7/2008-26939) Kursiyerlerin eğitim çalışmalarına dair uygulama ve devam durumlarını gösteren belgeler eğitim merkezi tarafından hazırlanarak bir dosya halinde eğitimin bitimini takiben bir hafta içinde Müdürlüğe ve Müdürlük tarafından Sağlık Bakanlığına gönderilir. Sınav hakkı kazanıp sınav sonucunda 75 puan ve üzeri olarak başarılı olan kursiyerlere Bakanlıkça sertifika düzenlenir.

(2) (Değişik:RG-17/7/2008-26939) Eğitimi tamamlayıp sınav hakkı kazanan kursiyerler eğitimlerini takip eden ilk üç sınava girebilir. Bu üç sınavdan herhangi birinde başarılı olmayan ve sertifika almaya hak kazanamayanlar Tebliğde belirtilen usul ve esaslara göre tekrar sertifika eğitimine başvurabilir.

(3) Alınan sertifikanın geçerlilik süresi yedi yıldır. Bu sürenin bitiminde eğitime katılmaksızın, yeniden sınava tabi tutularak sınavdan 100 üzerinden en az 75 puan alınması halinde sertifika yenilenir. Sınavın yapılacağı eğitim merkezleri, sınav yeri ve tarihi, en az bir ay önce Bakanlıkça ilan edilir.

(4) Kanuni hak ve yükümlülükler saklı kalmak kaydıyla; eğitim programına katılarak sertifika alan hemşireler, en az beş yıl enfeksiyon kontrol hemşiresi olarak çalışmakla yükümlüdür.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Son Hükümler

Hüküm bulunmayan haller

MADDE 22 – (1) Bu Tebliğde hüküm bulunmayan hallerde Yönetmeliğin ilgili hükümleri uygulanır.

GEÇİCİ MADDE 1 – (1) Bu Tebliğin yürürlüğe girdiği tarihte son altı aydır enfeksiyon kontrol hemşireliği görevini yürüttüğü ve halen bu göreve devam ettiği kurumlarınca belgelenen hemşirelerin eğitim programına katılmaksızın Bakanlıkça en fazla iki defa sınav hakkı verilir. Sınavların yapılacağı eğitim merkezleri ve tarihi, sınav tarihinden en az bir ay önce Bakanlıkça ilan edilir. İlk sınavdan 100 üzerinden 75 ve üzeri puan alan hemşirelere Bakanlıkça sertifika düzenlenir. Sınav sonucunun 50-74 puan arasında olması halinde, ikinci sınav hakkı tanınır. İlk sınav sonucunda 50'nin, ikinci sınav sonucunda 75'in altında puan alan hemşirelerin sertifika alabilmek için eğitim programına katılması gerekmektedir.

(2) Bu tebliğin yürürlüğe girdiği tarihten önceki beş yıl içerisinde en az iki yıl süreyle enfeksiyon kontrol hemşireliği yaptığı kurumlarınca belgelenen hemşirelere bir defaya mahsus olmak üzere eğitime katılmaksızın Tebliğin yürürlüğe girdiği tarihten sonra açılacak iki sınava girme hakkı tanınır. Bu sınavlardan 100 üzerinden 75 alan hemşirelere Bakanlıkça sertifika düzenlenir. 75'den düşük puan alan hemşirelerin eğitime katılmak için diğer adaylar gibi başvuru yapması gerekmektedir.

(3) Bu tebliğin yürürlüğe girdiği tarihten önce, hemşire olmamasına karşın iki yıl süreyle enfeksiyon kontrol hemşiresi olarak çalıştığı kurumlarınca belgelenen ebe, laboratuvar teknisyeni/teknikeri, sağlık memuru, acil tıp teknisyeni, sağlık teknisyen/teknikerlerine bir defaya mahsus olmak üzere, eğitime katılmaksızın Tebliğin yürürlüğe girdiği tarihten sonra açılacak iki sınava girme hakkı tanınır. Bu sınavlardan 75 ve üzeri puan alanlara sertifika düzenlenir. 75 altında puan alanlara ise eğitime başvuru ve sınava girme hakkı tanınmaz.

Yürürlük

MADDE 23 – (1) Bu Tebliğ yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 24 – (1) Bu Tebliğ hükümlerini Sağlık Bakanı yürütür.

ENFEKSİYON KONTROL HEMŞİRELİĞİ EĞİTİM PROGRAMI

Ek:1

A. TEORİK EĞİTİM KONULARI	SÜRE
1. Giriş ve programı tanıtmak Enfeksiyon Kontrolünde Yapılanma ve Mevzuat (Yasa, Yönetmelik vs.)	60 Dakika
2. Temel Mikrobiyoloji I-II	90 Dakika

Mikrobiyolojiye Giriş	
3. Hastane Enfeksiyonlarında Sorun Mikroorganizmalar	60 Dakika
4. Hastane Enfeksiyonlarının Önemi ve Tanımı	90 Dakika
5. İletişim	60 Dakika
6. El Hijyeni	40 Dakika
7. Hastane Enfeksiyonlarının Epidemiyolojisi ve Sürveyans I-II Sürveyansın Amacı Sürveyansın Kapsamı Veri Toplama	90 Dakika
8. Kan ve Kan Yoluyla Bulaşan Hastalıklar	40 Dakika
9. Standart Önlemler ve İzolasyon Yöntemleri	90 Dakika
10. Nosokomiyal Üriner Sistem Enfeksiyonları ve Önlenmesi	40 Dakika
11. Nosokomiyal Solunum Yolu Enfeksiyonları ve Önlenmesi	90 Dakika
12. Nosokomiyal Santral Sinir Sistemi Enfeksiyonları	30 Dakika
13. Damar İçi Kateter Enfeksiyonları ve Önlenmesi	90 Dakika
14. Basınç Yarası Enfeksiyonları ve Önlenmesi	60 Dakika
15. Cerrahi Alan Enfeksiyonları ve Önlenmesi	90 Dakika
16. Yenidoğan Ünitelerinde Enfeksiyon Kontrolü	60 Dakika
17. Diyaliz ve Enfeksiyon Kontrolü	60 Dakika
18. İmmünkompromize Hastalarda Gelişen Enfeksiyonlar ve Korunma Önlemleri	90 Dakika
19. Sterilizasyon-Dezenfeksiyon ve Kontrolü I-II Tanımlar Merkezi Sterilizasyon Ünitesi, Yapılanması ve İşleyişi Steril Deponun Özellikleri ve Kontrolü	120 Dakika
20. Hastane Temizliği ve Atık Yönetimi	90 Dakika
21. Antibiyotikler I-II Antibiyotiklerin Sınıflandırılması Antibiyotiklerin Uygun Kullanımı	90 Dakika
22. Salgın İncelemesi	90 Dakika
23. Eğitim Programı Geliştirme ve Eğitim Materyali Hazırlama	60 Dakika
24. Veri Girişi Programının Kullanımı Veri Girişi Yorumlama Değerlendirme	90 Dakika
** Her konunun sonunda interaktif olgu tartışmalarına yer verilir. TOPLAM (Her gün 60 dak. yemek, 30 dak. ara dahil olmak üzere)	37 Saat

B. PRATİK EĞİTİM KONULARI
1. Laboratuvar Sonuçlarının Alınması ve Yorumlanması
2. Enfeksiyon Kontrol Hemşireleri ile Servis ve Hasta Baş VIZİTLERİ (Enfeksiyon Kontrol Önlemlerinin Uyumun Gözlenmesi), Aktif Prospekif Sürveyans
3. Hasta Dosyalarının İncelenmesi ve Tanı Konulması
4. Yoğun Bakım Ünitelerinde Hastane Enfeksiyonlarının Sürveyansı (İnvaziv Araç İlişkili Hastane Enfeksiyonlarının Sürveyansı Dahil)
5. Enfeksiyon Kontrol Ekibi'nin Gün İçindeki Toplantılarına Katılma
6. Bilgisayar Programına Veri Girişi, Program Kullanımı
7. Hastane Enfeksiyon Hızları ile İlgili Standart Raporların Hazırlanması
8. Enfeksiyon Kontrol Dosyası'nda Mevcut Raporların, Yazışmaların İncelenmesi ve Yorumlanması
9. Merkezi Sterilizasyon Ünitesi, Ameliyathane ve Hastane Genelindeki Dezenfeksiyon/Sterilizasyon Uygulamaları ve Kontrolü

10. Atık Yönetimi	
11. Temizlik, Çamaşırhane ve Mutfak Hizmetleri	
12. Sorun Mikroorganizmaların Kontrolü, İzolasyon Uygulamaları	
TOPLAM	90 Saat

Yönetmeliğin Yayımlandığı Resmî Gazete'nin		
Tarihi		Sayısı
18/11/2006		26350
Yönetmelikte Değişiklik Yapan Mevzuatın Yayımlandığı Resmî Gazete'nin		
Tarihi		Sayısı
1-	17/7/2008	26939
2-		